Bildspråket i balkongscenen

Ord och begrepp för att på ett varierat sätt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Att träna på att identifiera bildspråk i texter, fundera på vilken effekt det får och själva testa att använda bildspråk i egna texter. Eleverna ska förstå vad *en liknelse* är och när, hur och varför den används.

Läraren reflekterar

Bildspråk är ofta knepigt för eleverna att själva komma på. Men genom att läsa andra texter blir det enklare och varför inte sno idéer från mästaren? Lektionen blir ett kreativt skapande om läraren tillåter att eleverna stundtals ”spårar ur”. Av tio idéer där den ena är tokigare än den andra finns åtminstone en eller ett par som brukar bli riktigt, riktigt bra.

Metod och inledande uppgifter

Gör inledande del gemensamt med eleverna så att de får en känsla för vad metaforer och liknelser är och varför de används. Välj hur eleverna ska ta del av texten. Högläsning kanske? Eller låta eleverna parvis läsa texten? Jag brukar använda parläsning och det är uppskattat. Eleverna brukar leva sig in i rollerna. Ett glatt sorl sprider sig i klassrummet! Självklart underlättar det om du placerat texten i ett större sammanhang, berättat något om Shakespeare och Romeo och Julia. Inled med följande citat:

”De ler åt ärr som aldrig haft något sår”, säger Romeo om sina kompisars “trackande”, men vad menar han egentligen? Låt eleverna fundera på begreppen *ärr* och *sår* och på vilket sätt de hör samman. Försök sedan leda över samtalet på vilket sätt orden går att koppla till Romeos känsla inför kamraternas kommentar. Kan eleverna känna igen sig i känslan? Har de varit med om något liknande?

”Sch! Vad är det som lyser där i fönstret? Öster är där, och Julia är solen! Upp vackra sol och dräp den bleka månen som redan tynar bort att avundsjuka för att du lyser klarare än hon”. Vilken bild får du av Julia? Vilken bild får du av hur Romeo ser på Julia? Kan ju bli känsligt att dela med sig av liknande händelser (även om de säkert kan relatera till känslan). Kanske kan leda in samtalet på utstrålning? Ni vet, artister som har ”det”?

Uppgifter – att leta citat

Eleverna skriver ned några ”coola och snygga” kärleksförklaringar som både Romeo och Julia säger till varandra. Eleverna får helt enkelt leta i texten:

- Hitta tre citat (två-tre rader) ur texten där Romeo förklarar sin kärlek för Julia.
- Hitta tre citat ur texten där Julia visar att hon tycker om Romeo.
- Vad har citaten gemensamt?
- Eleverna funderar på om uttrycken skiljer sig åt, i så fall varför?
- Vad säger det egentligen om personen? Hur är Romeo? Hur är Julia?

Vi gör en omröstning i klassen vilka av Romeos kärleksförklaringarna som de gillar bäst. Några av dessa kanske:

- Julia är solen.
- På kärlekens vingar svävar jag över muren.
- Titta, nu lutar hon sin kind i handen. Å, och om jag vore en handske på den handen, då rörde jag den kinden!
-

Inskickad av: Fredrik Sandström, Gäddgårdsskolan, Arboga
CC BY NC SA

Två av de vackraste av himlens stjärnor har fått förhinder och bett hennes ögon tindra i deras sfärer till de kommer.

- Åh dina ögon ger mig mer beväpning än tjugo svärd. Bara du ser på mig är jag osårbar.
- Någon sjöman är jag inte, men jag vet att om du fanns på andra sidan havet så skulle vinsten vara resan värd.

Skriva egna liknelser

Att skriva egna metaforer är svårt. Även om exemplen berört både metaforer och liknelser avgränsar jag de egna övningarna till liknelser. Exemplen ovan har förhoppningvis gett eleverna inspiration att skriva egna liknelser. Ofta används naturen (solen, stjärnor, himlen, havet), dess element (som värme, ljus och lågor) eller väder (solsken, oväder, regn), och kroppen (kind, ögon, läppar) i olika kombinationer. Eleverna skriver parvis på redan givna inledningar, till exempel:

- Dina ögon är som,
- Din kind är som,
- Dina läppar är som,
- Ditt hår är som,
- och så vidare…

Eller hur en person är, säger, tänker och gör:

- Du är som,
- Din omtanke är som,
- Din kärlek är som,
- Ditt humör är som,
- Ditt skratt är som,
- Ditt leende är som,
- Din röst är som,
- Dina tankar är som,
- Dina kramar är som,
- och så vidare…

Slutligen skriver eleverna en egen kort text, en ögonblicksskildring, som innehåller egna liknelser. Texten skrivs i dialogform, precis som *Romeo och Julia.* Du kan med fördel använda Nuit Blanche som inspiration eller ge eleverna lite stöd i form av en plats där ett möte mellan två personer äger rum. Några förslag på ögonblick när personerna kan mötas:

- I skolan när blickar möts i korridoren
- I storstadens brus
- Kommer gåendes på stranden från varsitt håll
- I en trappa – en på väg upp och den andra ned
- Ena personen rullar iväg med tåget – den andra står kvar på perrongen
- I en dans på discot
- I en kram

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll

Ord och begrepp för att på ett varierat sätt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.

Betygskriterier

Eleven skriver olika slags texter med **god** språklig variation, **väl fungerande** struktur och innehåll samt **god** anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang. Eleven följer språkliga normer på ett **väl fungerande** sätt.

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter.

CC BY NC SA